

HØRINGSSVAR til lovforslag om ”Styrkelse af indsatsen over for samfundets svageste og mennesker med handicap”.

Som konsulent i eget firma har jeg en stor berøringsflade med mennesker med handicap herunder mennesker, der har ophold i boformer efter Servicelovens kap. 20. Jeg tillader mig derfor at komme med nedenstående bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Jeg anser det for at være meget tilfredsstillende, at der nu er udarbejdet et lovforslag om fleksible hjælperordninger, hvor man har afskaffet kravet om aktivitetsniveau og givet mulighed for at overdrage arbejdsgiveransvaret til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed.

En sådan udvidelse af målgruppen, der herved skabes lovhjemmel til, vil i høj grad være med til at sikre mange mennesker større selvbestemmelse, værdighed og ligeværd.

Lovforslaget vil givet vis også føre med sig, at vi i Danmark begynder at fjerne os fra institutionstankegangen, en tankegang, som mange kommuner har svært ved at frigøre sig fra, selv om det er mange år siden, man i forbindelse med indførelse af Serviceloven afskaffede institutionsbegrebet som en juridisk konstruktion.

Det er derfor meget uheldigt, at man i bemærkningerne til lovforslaget pkt. 2.1 skriver, at der normalt ikke kan ydes kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, når modtageren bor i boliger, hvor hjælpen er tilrettelagt for flere beboere.

Mange af de boliger, som Århus Amt nåede at bygge inden strukturreformen, er struktureret på den måde, at personer med handicaphjælpere også kan flytte i sådan en bolig, selv om der er ansat personale, hvor hjælpen er ”tilrettelagt for flere beboere”.

Formuleringen vil sende særdeles uheldige signaler til kommunerne og være med til at fastholde institutionstankegangen, en tankegang, der både er i strid med Serviceloven og de holdninger, der er skitseret i rapporten om Brugerstyret Personlig Assistance. Det synes også at være selvmodsigende at der godt kan findes lovhjemmel i de nye regler til at lave ”forsøg med hjælpeordningen for personer med udviklingshæmning m.f. som bor i botilbud mv.” I den sammenhæng bliver det helt uforståelig at ordningen ikke kan bruges når hjælpen er tilrettelagt for flere beoere. Hertil kommer at kap.20 alene regulere boligdelen og derfor skal den persolige hjælp hentes i §§ der indeholder individuel vurdering og bevilling. Man bør derfor slette den uheldige formulering i bemærkningerne.

Ordlyden i § 96 stk. 3 giver også anledning til bekymring og vil uvilkårligt medføre, at kommunerne vil være meget tilbageholdende med at gøre brug af den nye hjælperordning.

Jeg vil derfor foreslå, at der i stedet kommer til at stå: ”kommunalbestyrelsen skal behandle anmodningen om en hjælperordning til personer, der ikke er omfattet af personkredsen efter stk. 1, hvis personen kan sandsynliggøre, at en hjælperordning er den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp. Kommunalbestyrelsen skal behandle en anmodning om en hjælperordning ved en konkret, individuel vurdering, og ordningen kan gives, uanset hvilken form for bolig modtageren har.”

En sådan formulering vil lægge et klart ansvar hos borgeren, og samtidig optimerer man den retssikkerhed, som Serviceloven åbner mulighed for for personer, der har ophold i en kommunal boform efter kap. 20.

Jeg skal ikke undlade at gøre opmærksom på, at mange af de personer, der vil være omfattet af den nye målgruppe, i dag modtager hjælp efter §§ 83, 85, 97 m.fl., og selv om pkt. 104 i Ministeriets Vejledning nr. 4 til Serviceloven om botilbud m.v. til voksne klart formulerer, at hjælpen gives efter en konkret og individuel vurdering, så undlader mange kommuner at foretage denne individuelle vurdering. Det betyder, at en stor gruppe mennesker med handicap er overladt til at modtage den hjælp, som kommunen har ”tilrettelagt for flere beboere”. Dette resulterer i, at den enkelte persons retssikkerhed i væsentlig grad er reduceret.

Dette er en klar fastholdelse af institutionsbegrebet og en fremgangsmåde, der er på kanten af det lovlige jf. ordlyden i § 88, hvor kommunalbestyrelsen skal foretage ”en konkret individuel vurdering for hjælp til de opgaver, som modtageren ikke selv kan udføre”.

Jeg håber, at Ministeriet er indstillet på at være med til at reducere institutionsbegrebet og derved give langt større selvbestemmelse og frihed for personer, der har ophold i en kommunal boform. Vi risikerer ellers, at de gode intentioner og muligheder, der ligger i lovforslaget ikke vil blive indfriet, tværtimod kan man frygte, at vi bliver udsat for et tilbageskridt til en totalinstitution, især med den uheldige formulering i bemærkningen om, at §§ 95 og 96 normalt ikke kan bruges, når der er tilrettelagt hjælp for flere beboere.

Ejvind Mortensen
Konsulent